

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců JUDr. Jana Pavlíčka a Mgr. RNDr. Jany Zaoralové v právní věci žalobce: **Nguyen X. M.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. JUDr. Robertem Jehne, advokátem, se sídlem Praha 1, Washingtonova 1567/25, proti žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 427/16, o zaplacení 174.400,- Kč s přísl., k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. června 2016, č.j. 17 C 107/2015-179,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku o věci samé II. a nákladovém výroku IV. **p o t v r z u j e .**
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 8.228,-Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám JUDr. Roberta Jehne, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu co do částky 74.400,-Kč se specifikovaným příslušenstvím (výrok I.), uložil žalované zaplatit žalobci částku 20.000,-Kč s příslušenstvím (výrok II.), zamítl žalobu co do částky 80.000,-Kč s příslušenstvím (výrok III.) a uložil žalované zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 28.798,-Kč (výrok IV.).

Takto rozhodl na základě požadavku žalobce, který se domáhal po žalované zaplacení částky 239.500,-Kč s příslušenstvím s tvrzením, že se jedná o jeho nárok na nemajetkovou újmu (ve výši 100.000,-Kč) a zadostiučinění za dobu strávenou ve vazbě (částka 139.500,-Kč), když jeho nároky vyplývají ze zákona č. 82/1998 Sb. Tvrdil, že byl trestně stíhán pro podezření z účasti na činnosti organizované zločinecké skupiny, ve vazbě strávil dobu 93 dnů. Přestože byl soudem I. stupně odsouzen, rozhodnutím odvolacího soudu byl pravomocně zproštěn obžaloby. Za dobu strávenou ve vazbě, i s ohledem na to, že je tlumočnickem z jazyka vietnamského, proto požaduje částku 139.500,-Kč, tj. částku 1.500,-Kč/den. Trestní stíhání mělo vliv na jeho zdravotní a psychický stav, před zahájením stíhání byl často využíván orgány státu jako tlumočnick, poté již minimálně. Stíhání rovněž ohrozilo jeho pověst ve vietnamské komunitě. Žalovaná přitom nárok žalobce sporovala, uvedla, že v rámci předběžného projednání nároku (byť až po podání žaloby) žalobci vyplatila z titulu odškodnění vazby částku 65.100,-Kč, k nároku na nemajetkovou újmu konstatovala porušení práva žalobce a omluvu, což považovala za dostačující odškodnění. Proto požadovala zamítnutí žaloby.

Soud I. stupně po provedeném dokazování listinnými důkazy z trestního spisu, listinami prokazujícími tvrzení žalobce o snížení příjmů z důvodu jeho tlumočnické činnosti (kopie znaleckého deníku žalobce), účastnickém výslechu žalobce a svědeckém výslechu přítelkyně žalobce dospěl k závěru, že nárok žalobce je důvodný pouze částečně. Po citaci ust. § 1, § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. dospěl k závěru, že nárok žalobce na odškodnění za dobu strávenou ve vazbě byl zcela satureován již vyplaceným odškodněním ve výši 65.000,-Kč. Protože tuto částku z tohoto nároku žalovaná již žalobci vyplatila, výrokem I. žalobu ve zbytku tohoto nároku zamítl. Částku 700,-Kč/den vazby přitom považoval za odpovídající jak povaze trestní věci, tak celkové délce omezení osobní svobody i následkům v osobní sféře žalobce. To za situace, kdy žalobci hrozil trest odnětí svobody na 2 až 10 let či trest propadnutí majetku a byl omezen po dobu 93 dnů na svobodě, neprokázal však, jaké mělo omezení na svobodě konkrétní dopady do jeho osobní sféry. Žalovaná vznik nemajetkové újmy žalobce sice nevyvracela, ale žalobce neprokázal svá tvrzení, že trestní stíhání mělo na jeho pověst ve vietnamské komunitě vliv. Pokud v rámci své účastnické výpovědi uvedl, že jej všichni snažili přesvědčit, že nic špatného neudělal, neprokázal rovněž vliv trestního stíhání na jeho psychiku i zdraví a ani dopad do jeho rodinného života. To s odkazem na svědeckou výpověď jeho přítelkyně i jeho účastnickou výpověď. Pokles tlumočnických zakázek žalobce byl prokázán, nebylo však zjištěno, že by se tak stalo v důsledku trestního stíhání žalobce. Soud I. stupně však přihlédl k tomu, že žalobci hrozil vysoký trest odnětí svobody, trest propadnutí majetku, žalobce byl stíhán za závažnou trestnou činnost, v prvním stupni mu byl uložen i podmíněný trest odnětí svobody a přihlédl i k délce trestního stíhání žalobce. Poté dovedl, že za této situace není dostačující kompenzací pouhé konstatování porušení práva žalobce a omluva žalované, ale finanční kompenzace (za jemu způsobenou nemajetkovou újmu) ve výši 20.000,-Kč; žalobě v tomto rozsahu proto vyhověl (výrok II.). Ve zbytku tohoto nároku pak žalobu zamítl (výrok III.). S ohledem na obsah judikatury, na kterou pro zdůvodnění svého nároku odkazoval žalobce, a okolnosti nyní projednávaného případu dovedl, že na danou kauzu je nelze aplikovat. O náhradě nákladů řízení rozhodl dle ust. § 142 odst. 3 o.s.ř. (výrok IV.).

Proti tomuto rozsudku, vyhovujícímu výroku II. a nákladového výroku IV., podala včasné a přípustné odvolání žalovaná. Pokud soud I. stupně vycházel z celkové délky trestního stíhání, nezohlednil, že část trestního stíhání probíhala vazebně a za vykonanou vazbu žalovaná žalobce již odškodnila. Přestože soud I. stupně ve svém rozhodnutí poukázal na rozpory v jednotlivých výpovědích, rozebíral zásah do pracovního života žalobce, neučinil

z nich žádné skutkové závěry, byť je zřejmé, že by měly vést spíše k nepřiznání zadostiučinění. Jedinou relevantní úvahou pro přiznání odškodnění je tak závažnost trestného činu. Ta však k přiznání satisfakce samostatně nepostačuje. S ohledem na dosavadní bezúhonnost žalobce by byl jemu uložený trestní trest spíše na dolní hranici trestní sazby, a to i se zohledněním faktu, že byl nepravomocně soudem I. stupně odsouzen k podmíněnému trestu. Ze všech těchto důvodů, kdy zásah do osobní a pracovní sféry žalobce zůstal neprokázán, nebyla tvrzena ani prokázána medializace případu, délka trestního stíhání nebyla nepřiměřená, část vazebního stíhání žalobce již byla samostatně odškodněna, navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl ve výroku II. změněn tak, že žaloba se i v tomto rozsahu zamítá.

Žalobce v replice zdůraznil, že jako nevinný vůbec nechápal, proč bylo proti němu trestní stíhání zahájeno a co může očekávat, neboť mu hrozil vysoký trest odnětí svobody a trest propadnutí majetku. Zopakoval okolnosti, za kterých byl trestně stíhán a za kterých vykonal vazbu, když po celou dobu trestního stíhání (cca dva roky) žil v nejistotě, strachu a trvalém stresu. Pouhé konstatování porušení práva a omluva žalované proto není dostatečnou kompenzací. Tou ostatně není ani soudem I. stupně přiznaná částka 20.000,-Kč, vůči které se však neodvolal. Přitom vyjádření žalované o výši trestu, který by byl uložen žalobci, je pouhou spekulací. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 3223/2013 požadoval plnou náhradu nákladů řízení. Z těchto důvodů navrhl potvrzení rozsudku jako věcně správného a přiznání plné náhrady nákladů řízení.

Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o.s.ř.), a odvolání žalované neshledal důvodným.

Jak správně uvedl soud I. stupně, nárok uplatněný žalobcem je nutno posoudit dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 24/2002 Sb., zákona č. 539/2004 Sb. a zákona č. 160/2006 Sb. (dále jen „zákon“), konkrétně pak dle § 13 a § 31a zákona.

Podle § 13 odst. 1 zákona stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Dle odst. 2 téhož ustanovení, právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.

Dle § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Dle odst. 2 téhož ustanovení, se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Soud I. stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu a učinil správná skutková zjištění, rovněž zohlednil relevantní judikaturu Nejvyššího soudu. Na jeho správná skutková zjištění a právní závěry tak lze pro stručnost odkázat, neboť jsou zcela správná a odvolací soud se s nimi ztotožnil.

Žalobce žalobou uplatnil dva samostatné nároky, a to odškodnění za nemajetkovou újmu vzniklou mu rozhodnutím o vazbě, kterou vykonal (ust. § 9 zákona), jednak

nemajetkovou újmu vzniklou mu trestním stíháním (ust. § 13 zákona), a to za situace, kdy byl následně zproštěn obžaloby v plném rozsahu. Jedná se tedy o dva samostatné nároky na základě odlišných ustanovení zákona, úhradou jednoho z těchto nároků tak nezaniká povinnost (ani částečně) hradit nárok zbylý. Soud I. stupně proto správně vyšel při odškodnění nároku žalobce za trestní stíhání z celkové délky řízení. Soud I. stupně rovněž správně vzal v úvahu, že žalobce byl stíhán za závažnou trestnou činnost s možným vysokým trestem odnětí svobody. Úvahy žalované o tom, jaký trest (v rámci zákonné výše) by byl žalobci uložen, nejsou namístě, neboť při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud přihlíží k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy; dále přihlíží k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný, též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Přihlíží také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život pachatele (viz ust. § 39 odst. 1 tr. zák.). Při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud dále přihlíží k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, jak vyplývá z dalších ustanovení trestního zákona. Ze zjištění, že žalobce byl bezúhonný, a proto by mu byl uložen trest mírnější (což učinil v rámci trestního řízení již soud I. stupně), tak nelze jednak dovodit, že by se tak skutečně stalo, jednak že by žalobci (bezúhonnému občanovi) jako dostatečné odškodnění jeho nezákonného trestního stíhání podobu téměř dvou let postačovala omluva a konstatování porušení práva.

Neboť soud I. stupně zohlednil veškeré okolnosti, za nichž k nemajetkové újmě došlo, přiměřené zadostiučinění stanovil s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy, odvolací soud rozsudek soudu I. stupně, podle ust. § 219 o.s.ř., v napadeném výroku II. a závislém nákladovém výroku IV. jako věcně správný potvrdil. Odvoláním nenapadené výroky I. a III. zůstaly odvoláním nedotčeny (§ 206 odst. 3 o.s.ř.) a nabyly samostatně právní moci.

O nákladech řízení před odvolacím soudem bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 224 odst. 1, 2 o.s.ř. Žalobce měl ve věci plný úspěch a byla mu tak přiznána odměna za zastoupení advokátem v odvolacím řízení podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/96 Sb. (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013), a to za dva účelně vynaložené úkony právní pomoci (vyjádření k odvolání, jednání odvolacího soudu) po 3.100,-Kč a dva režijní paušály po 300,-Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky). Protože je právní zástupce plátcem DPH (osvědčení o plátcí), náleží mu podle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř. i tato daň (ve výši 21 %) ze všech přiznaných částek nákladů řízení. Za řízení před odvolacím soudem I. stupně tak náleží žalobci částka 8.228,-Kč, kterou odvolací soud stanovil podle ust. § 149 odst. 1 o.s.ř. zaplatit žalované k rukám právního zástupce žalobce. Tím se opravuje nesprávnost při vyhlášení rozsudku, kdy v důsledku početní chyby byla uvedena částka 8.102,-Kč (§ 164 o.s.ř. a § 211 o.s.ř.).

Poučení : Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 7. prosince 2016

JUDr. Marcela K u č e r o v á, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Pletková Barbora